

LähiTapiola Kainuu-
Koillismaa Keskinäinen
Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilin-
päättös 2022

y-tunnus: 0210339-6

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2022	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	1
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	3
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	4
5 Tulevaisuuden näkymät.....	4
6 Hallinto ja vastuullisuus.....	5
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	7
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2022.....	8
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Kainuu-Koillismaa	8
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	26
10 Riskienhallinnan liitetiedot.....	30
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	35
Tilinpäätösmerkintä.....	36

Hallituksen toimintakertomus 2022

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Kainuu-Koillismaa) kotipaikka on Kajaani ja y-tunnus O210339-6. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikenevakuutukset.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyrittäjäryhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus O211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, voimakkaasti kohooneet energian hinnat, kiivaaksi vauhdittunut inflaatio sekä selvästi kohooneet markkinakorot aiheuttivat huomattavaa epävarmuutta rahoitusmarkkinoille ja talouteen, mikä heijastui erityisesti yhtiömme sijoitustoiminnan tulokseen.
- Haasteellisesta talousympäristöstä huolimatta vakavaraisuutemme vahvistui. Liiketulos oli 5,7 miljoonaa euroa (1,4 milj. v. 2021 €). Vahinkovakuutuksen hyvään tulokseen johti suotuisa korvausvastuun kehitys. Sijoitusten arvostuserot huomioon ottaen kokonaistulos oli -1,7 m€.
- LähiTapiola-ryhmän vahva taloudellinen asema luo vakautta yhteiskuntaan ja turvaa omistaja-asiakkaillemme. Se luo myös erinomaisen pohjan omistajatahtomme mukaisesti painottaa asiakaskeskeisyyttä, asiakashyödyn kasvattamista sekä pitkäjänteistä ja vastuullista liiketoimintaa kaikkialla Suomessa.
- Vahvat panostuksemme järjestelmäuudistuksiin, digitaalisuuteen sekä automaatioon jatkuivat läpi vuoden.
- Koko Suomen hyvinvointia edistävät vastuullisuuden strategiset tavoitteet ohjaavat ryhmän tekemiä lahjoituksia ja kumppanuustoimintaa. Vuonna 2022 ryhmän yhtiöt kohdistivat lahjoituksia mm. korkeakouluille ja mielenterveyden edistämiseksi sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Ukrainaa tuimme niin kriisialueelle kuin Suomeen kohdistuvin lahjoituksin.
- Vahinkovakuuttamisessa vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikenevakuuttamisessa. Myös maatilavakuuttamisessa olemme markkinajohtaja.

- LähiTapiola Varainhoito -konsernin toiminta alkoi 1.1.2022, kun LähiTapiola Varainhoito Oy (emoyhtiö), Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy sekä LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen muodostivat konsernin. Samaan aikaan LähiTapiola-ryhmä keskitti sijoitusmyynnin ja asiakaspalvelun organisaation LähiTapiola Varainhoitoon.

Vakuutustoiminnan volyyymi ja kannattavuus	2022	2021
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	24,2	23,8
Muutos %	1,7	3,1
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	5,7	-1,3
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	73,8	104,9
Riskisuhde, %	37,3	69,0
Toimintakulusuhte, %	36,5	35,9
Korvaukset ja asiakasedut	2022	2021
Maksetut korvaukset, milj. eur.	15,0	14,9
Omaetu, milj. eur.	2,2	2,1
S-bonus, milj. eur.	0,8	0,8
Tulos ja vakavaraisuus	2022	2021
Liiketulos, milj. eur.	5,7	1,4
Kokonaistulos, milj. eur.	-1,7	6,1
Vakavaraisuussuhde, %	340,3	248,0

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2021 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluisissa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maataloasiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

Digitaalinen vuorovaikutus jatkaa vahvaa kasvuaan läpi yhteiskunnan ja korostuu yhä useammin myös asiakaskohtaamisissa. Tavoitteenamme on toimialan paras henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun yhdistelmä. Keskeinen tekijä tavoitteemme saavuttamisessa on monikanavainen järjestelmäuudistus. Kyseisellä vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistuksella tähtäämme selkeisiin ja helppokäyttöisiin vakuutustuotteisiin ja -palveluihin. Paransimme omistaja-asiakkaidemme verkkopalvelun toimintaa ja yhä suurempi osa korvaushakemuksista on automaattisen päätöksenteon piirissä. Toteutamme myös parannuksia yritysasiakkaiden digitaalisiin palveluihin ja kehitimme yritysten sairauskuluvakuutusta.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 24,2 miljoonaa euroa (23,8 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 1,7

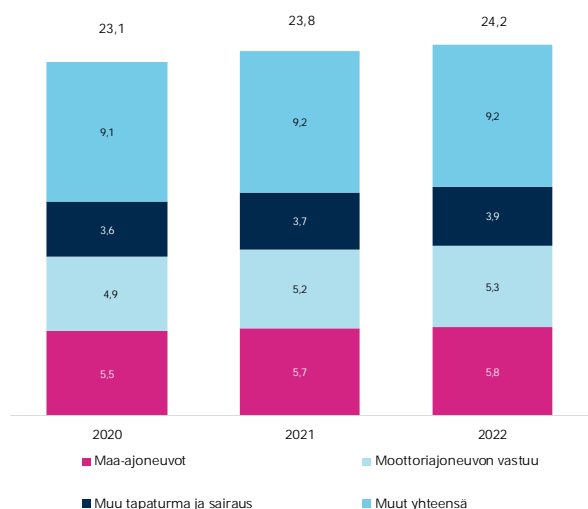
prosenttia. Maksutulon kasvua tukevat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu henkilökohtaisen palvelun kanavissa. Vakuutuslajeista maksutulon kasvu oli voimakkainta vapaaehtoisissa henkilövakuutuksissa, joiden maksutulo kasvoi 3,7 prosenttia.

Vahvistimme vuoden 2022 aikana asemaamme liikennevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutussojmitusten määrällä mitattuna LähiTapiola Kainuu-Koillismaan markkinaosuus oli vuoden lopussa 40,95 prosenttia. LähiTapiola-ryhmä on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 66 prosentin markkinaosuudella.

Korvauskulut pienenevät vuonna 2022 suotuisasti kehittyneen korvausvastuun vuoksi. Maksetut korvaukset pysyivät edellisen vuoden tasolla. Koronapandemian rajoitustoimet purettiin kevään aikana ja lisääntynyt yhteiskunnallinen aktiviteetti kasvatti terveysvakuutuksista maksettuja korvauksia. Monissa vakuutuslajeissa on palattu jo pandemiaa edeltäville tasolle. Korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja loppuvuoden aikana.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 10,4 miljoonaa euroa (17,2 milj. €) ja riskisuhteemme ilman perustekorkokulua oli 37,3 prosenttia (69,0 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja ei sattunut yhtään kappaletta. Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 15,0 miljoonaa euroa (14,9 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 2,2 miljoonaa euroa (2,1 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 0,8 miljoonaa euroa (0,8 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, panostukset liiketoiminnan kehittämiseen sekä yhteiskunnallisen ak-

tiviteetin lisääntyminen ovat vaikuttaneet toimintakulujen kasvuun. Toimintakulumme olivat 8,2 miljoonaa euroa (7,8 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme nousi 0,6 prosenttiyksikköä ja oli 36,5 prosenttia (35,9 %).

Haastavasta taloudellisesta ympäristöstä huolimatta vahinkovakuutustoimintamme on pysynyt kannattavana. Vakuutustekninen katteemme ennen tasoitusmäärän muutosta oli 5,7 miljoonaa euroa (-1,3 milj. €). Yhdistetty kulusuhteemme ilman perustekorkokulua oli 73,8 prosenttia (104,9 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kerta-luontoisia eräiä liittyen vastuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 1,2 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2022 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaation kiihtyminen, energia-kriisi ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden tulevaisuudennäkymiä. Rahoitusmarkkinoille osakkeiden ja joukkolainojen toteutuneet tuotot painuivat tarkastelujaksolla negatiiviseksi ja erityisesti korkosijoitusten toteutuneet tuotot jäivät poikkeuksellisen heikoiksi. Valuuttamarkkinoilla dollari vahvistui euroa vastaan, mikä paransi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit aloittivat ohjauskorjien nostot alkuvuonna ja jatkoivat niitä aina vuoden loppuun saakka. Yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, minkä seurauksena raho-taloudelliset olosuhteet ovat kiristyneet merkittävästi. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaalityalouteen 6–18 kuukauden viipeellä, jonka seurauksena johtavien teollisuusmaiden taantumien todennäköisyys on koholla vuonna 2023. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta taantumien syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Sijoitusmarkkinoiden yleinen heikkous heijastui myös LähiTapiola Kainuu-Koillismaan sijoituksiin. Vuonna 2022 sijoitukset tuottivat kokonaisuutena edellisvuotta heikommin, ja sijoitustoiminnan nettotuotomme oli -0,1 miljoonaa euroa (2,4 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo oli -7,1 prosenttia (7,3 %). Sijoituksista 49,6 prosenttia oli osakesijoituksiin luokiteltavia.

Sijoitustoiminta	2022	2021
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvo-in, %	-7,1	7,3
Korkosijoitukset	-12,0	0,5
Osakesijoitukset	-5,0	14,6
Kiinteistösijoitukset	-0,1	3,4
Muut sijoitukset	0,0	0,0
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	34,6	37,8
Osakesijoitukset	49,6	47,0
Kiinteistösijoitukset	15,8	15,1
Muut sijoitukset	0,0	0,0
Sijoitusomaisuus käyvin arvo-in, milj. eur.	99,0	105,5

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor'sin 21.10.2022 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle antamaan A-luokitukseen vakain näkymin vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloskehitys edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2021. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola Vahinkoyhtiö toimii LähiTapiola-ryhmän vakuutus- ja rahoitusryhmän ylimpänä emoyrityksenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi

ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa. Ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on tällä hetkellä vahvalla tasolla, jolloin todennäköisyys sille, että joudutaan turvautumaan yhteisvastuusopimuksen mukaisiin pääomituksiin, on hyvin pieni. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2022 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2023 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 340,3 prosenttia (248,0 %). Siten yhtiömme vakavaraisuutta voidaan pitää vahvana.

Yhtiömme vakavaraisuussuhde vahvistui tilikauden aikana johtuen pääosin markkinariskien pienentymisestä ja korkotason voimakkaasta noususta, mikä laski vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toimintamme merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitauteihin ja jälleenvakuutussojiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutuslalla samanlainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvaihtelu: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumukset, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Geopoliittiset riskit nousivat Venäjän Ukrainassa aloittamien sotatoimien myötä toimintaympäristön keskeisemmäksi kysymykseksi. Kokonaistilanne on edelleen hyvin arvaamaton ja sodan laajentuminen mahdollista. Tilanteen johdosta Suomi on päättänyt hakea Pohjois-Atlantin liiton (NATO) jäsenyyttä. Tarkesteluhetkellä liittymisprosessi on edelleen kesken. Talouspakotteet ja vastapakotteet heikentävät kansantalouden näkymiä ja luovat epävarmuutta myös vahinkovakuutustoimintaan. Vakuutusyhtiöiden operatiiviseen toimintaan vaikuttavien kyberhyökkäysten todennäköisyys sekä vakuutusyhtiöissä että niiden vakuuttamien kohteiden osalta on kasvanut. Myös pandemian vaikutukset näkyvät edelleen kansantaloudessa. Sekä Ukrainan sodan, että koronapandemian vaikutusten hallitsemiseksi jatkettiin LähiTapiolassa liiketoiminnan johtoryhmien sekä erityistilanne-ryhmien toimintaa. Ryhmien tehtävänä oli muodostaa tilannekuva poikkeustilanteiden riskeistä ja vaikutuksista LähiTapiolalle sekä päättää tarvittavista liiketoiminnallisista linjauksista, toiminnallisista ohjeistuksista ja viestinnän sisällöistä.

Toimintaympäristön riskejä lisäävät myös kansainvälisen talouden heikentyneet suhdannenäkymät inflaation kiihtymisen, korkojen nousun ja varallisuusarvojen laskun myötä.

Riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Alkaneena vuonna haasteet yhtiön toimintaympäristössä jatkuvat. Ukrainan sota, korkojen ja yleinen hintojen nousu vaikuttavat myös LähiTapiola Kainuu-Koillismaan yrityksiin ja ihmisiin. Yhtiön vahva vakavaraisuus kuitenkin luo edellytykset kilpailukykyiselle hinnoittelulle ja laadukkaille palveluille jatkossakin. Vakuutustoiminnan odotetaan säilyvän maltillisesti kannattavana.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on sidoksissa talouden realiteetteihin. Rahapolitiikan kiristämisen myötä kansatalous on vajoamassa taantumaan ja korkea inflaatio syö kuluttajien ostovoimaa. Hidastuva kasvu heikentää myös vakuutusten kysyntää. Vahinkovakuutus toimialana on osoittautunut kriisinkestäväksi ja kansantalouden taantumana jäädessä lyhytaikaiseksi vahinkovakuutuksen näkymät ovat kokonaisuutena vakaat. Korkea työllisyysaste tukee osaltaan positiivisesti vahinkovakuutuksen kehitystä.

Vahinkovakuutuksen asiakaspysyvyyden odotetaan säilyvän hyvällä tasolla. Teknologisen kehityksen vauhdittama verkkoasiointin merkitys kasvaa edelleen.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspäinnotukset kohdistuvat laajaan perusjärjestelmäudistukseen sekä asiakkaiden asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen. Keskitymme omistaja-asiakkaidemme elämänturvan ja hyödyn kasvattamiseen.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2023 ovat epävarmat. Suurin yksittäinen riski liittyy suhdannenäkymään. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat mahdollisen suhdannepohjan olevan käsillä ja uusi elpyminen voisi käynnistyä keväällä, jolloin talouden kovat faktat kääntyisivät parempaan suuntaan syksyllä 2023.

Suhdannenäkymään liittyy kuitenkin myös muita merkittäviä riskejä. Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Euroopan energiakriisin paheneminen ja stagflaation syveneminen kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi inflaation sitkeys, rahapolitiikan liian voimakkaat kiristykset ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tu-

loksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskuluihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutusentajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyrittäjäryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tieto-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta <https://www.lahitapiola.fi/tieto-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan yhtiökokous pidettiin 12.05.2022. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2021, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomalliimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutusentajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Heikki Kanninen (puheenjohtaja), Jari Haapaniemi (varapuheenjohtaja), Virva Saastamoinen, Katja Kemppainen, Elisa Leinonen-Korkiamäki, Riikka Huotari, Jukka Kärnä, Markku Karjalainen, Tommi Karjalainen, Terho Pekala, Seija Laurila, Mika Haataja, Marjo Kangasharju, Markku Suutari, Ilkka Parviainen, Mari Möttönen, Jarkko Mettala, Jaana Kari, Anu Kilponen ja Kati Käsmä.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston henkilövalintoja sekä hallituksen jäsenten valintaa.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Heikki Kanninen (puheenjohtaja), Jari Haapaniemi, Jarkko Mettala ja Mika Haataja.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2022 (6-12/2022) hallituksen puheenjohtajana toimi Ari Piirainen, varapuheenjohtajana Maria Virranniemi (uusi) ja jäsenenä Veijo Karhu, Timo Leppänen, Ville Hälinen, Reijo Härkönen ja Kaisa Valkama-Kettunen (uusi).

Lisäksi ensimmäisellä vuosipuoliskolla (1-6/2022) hallituksen puheenjohtajana toimi Arto Okkonen ja hallituksen jäsenenä Karita Karvonen.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Olli Kokkonen (puheenjohtaja), Katja Tirkkonen, Jari Komulainen, Mikko Sirviö, Jari Tolonen ja Piia Kurkinen.

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan toimitusjohtajana toimii KTM Olli Kokkonen.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Kainuu-Koillismaan tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka niimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Timo Nummi, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutus tapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 42 (42) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta. Johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakaskokemuksen strategiaan tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jaksolta.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2022 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/yhtioryhmatieto/yhtioryhman-hallintomalli/palkitseminen-lahitapiolassa->.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiola-ryhmän vastuullisuustyön kivijalka on asiakasomisteisuus ja aktiivinen roolimme yhteiskunnassa. Vastuullisuuden vahvistaminen on yksi LähiTapiolan ryhmästrategian tavoitteista: haluamme olla vaikuttavasti vastuullinen kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan ryhmätasoiset vastuullisuustavoitteet ohjaavat myös LähiTapiola Kainuu-Koillismaan vastuullisuustyötä. Liiketoimintalähtöiset vastuullisuustavoitteemme kytkeytyvät vakuuttamiseen ja sijoittamiseen. Haluamme olla riskien ennaltaehkäisyn vaikuttavin kumppani muuttuvien riskien maailmassa. Luomme uusia vastuullisia palveluja ja vahvistamme asemaamme vastuullisen sijoittamisen edelläkävijänä. Etsimme suomalaisia ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen. Lisäksi vahvistamme oman vastuullisuustyömme perustaa, jotta voimme varmistaa muiden tavoitteidemme saavuttamisen.

Olemme sitoutuneet ryhmänä YK:n ympäristöohjelman alaisiin kestävä vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan roolin Pariisin ilmastopimuksen ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Sijoitustoiminnassa huomioimme kestävä sijoittamisen periaatteet.

Vuonna 2022 rakensimme uuden vastuullisuuden johtamisen mallin. Keväällä toimintansa aloitti uusi vastuullisuuden ohjausryhmä, joka ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuustavoitteiden toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallinnon edustajien vastuullisuusryhmä.

Henkilöstökokemus on säilynyt mittauksissa jo useita vuosia korkealla tasolla AAA. Vastuullisuustyön perustana on sitoutunut ja osaava henkilöstö.

Vuonna 2022 LähiTapiola-ryhmän yhtiöt lahjoittivat korkeakouluille ja oppilaitoksille eri puolilla Suomea yhteensä 620 000 euroa taloudellisen elinvoiman ja osaamisen vahvistamiseksi. Ukrainan sodan alettua yhtiöt tekivät nopeasti päätöksen 300 000 euron lahjoituksesta Suomen Punaisen Ristin hätäapukeräykseen. Loppuvuodesta teimme uuden 130 000 euron arvoisen lääkinnällisten tarvikkeiden lahjoituksen, jonka Keskuskauppakamari koordinoi perille yhteistyössä Ukrainan suurlähetystön kanssa.

Ryhmätason lahjoitusten lisäksi LähiTapiola Kainuu-Koillismaa teki käyttörahasistolahjoitukset mm. Kajaa-

nin Ammattikorkeakoululle, Mieli Kainuun Mielenterveys Ry:lle, Kainuun Järvipelastajille, Seurakuntien diakoniatyölle ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Kainuun piirille. Lisäksi sponsoroimme vuosittain yli 10 urheiluseuraa.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2022 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Kainuu-Koillismaan yhtiökokoukselle, että vuoden 2022 tilikauden voitto 3 986 603,89 euroa siirretään varmuusrahastoon, ja sieltä käyttörahastoon 100 000,00 euroa. Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	31 610 405,14
Pohjarahasto	1 472 260,72
Takuupääoma	9 688 270,69
Varmuusrahasto	19 639 001,73
Käyttörahasto	810 872,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2022

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	1.1.2022	-	31.12.2022	1.1.2021	-	31.12.2021	
Vakuutusmaksutuotot							
Vakuutusmaksutulo	1	24 223 917,52		23 810 173,99			
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 738 108,19	22 485 809,33	-1 713 339,11	22 096 834,88		
Vakuutusmaksuvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-147 935,00	-147 935,00	-248 865,00	-248 865,00		
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		370,00	370,00	-16 099,00	-16 099,00		
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä			-147 565,00		-264 964,00		
Vakuutusmaksutuotot yhteensä			22 338 244,33		21 831 870,88		
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset		-16 930 526,77		-16 838 582,51			
Jälleenvakuuttajien osuus		2 263 216,05	-14 667 310,72	3 577 845,74	-13 260 736,77		
Korvausvastuun muutos							
Kokonaismuutos		5 271 202,00	5 271 202,00	-3 342 620,00	-3 342 620,00		
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		-1 021 333,45	-1 021 333,45	-646 488,73	-646 488,73		
Korvausvastuun muutos yhteensä			4 249 868,55		-3 989 108,73		
Korvauskulut yhteensä			-10 417 442,17		-17 249 845,50		
Liikekulut	3		-6 220 298,63		-5 909 568,17		
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta			5 700 503,53		-1 327 542,79		
Tasoitusmäärän muutos							
Kokonaismuutos		-744 396,00	-744 396,00	1 654 189,00	1 654 189,00		
Vakuutustekninen kate	2		4 956 107,53		326 646,21		
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		1.1.2022	-	31.12.2022	1.1.2021	-	31.12.2021
Vakuutustekninen kate				4 956 107,53			326 646,21
Sijoitustoiminnan tuotot	4	3 483 307,81			3 580 460,43		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-3 631 022,25			-1 142 362,43		
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	4	0,00	-147 714,44		0,00	2 438 098,00	
Muut tuotot	4						
Muut			755 334,69			965 945,38	
Muut kulut	4						
Muut			-587 918,29			-716 153,39	
Voitto varsinaisesta toiminnasta			4 975 809,49			3 014 536,20	
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja			4 975 809,49			3 014 536,20	
Tuloverot							
Tilikauden vero		-978 275,36			-587 978,81		
Aikaisempien tilikausien verot		-10 930,24			-34 665,44		
Laskennallisen verovelan muutos		0,00	-989 205,60		0,00	-622 644,25	
Tilikauden voitto			3 986 603,89			2 391 891,95	

8.2 Tase, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

VASTAAVAA		31.12.2022	31.12.2021
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	8	2 926 580,38	3 193 768,90
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		1 281 829,00	1 543 523,02
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		36 321 256,94	32 065 916,40
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Muut sijoitukset	7		
Osakkeet ja osuudet		49 226 111,63	52 435 903,12
Rahoitusmarkkinavälineet		933 271,72	1 127 388,29
Muut sijoitukset		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
		<u>87 762 469,29</u>	<u>87 172 730,83</u>
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		4 870 947,65	4 564 888,91
Vakuutusedustajilta		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Jälleenvakuutustoiminnasta		975 339,33	1 202 275,73
Muut saamiset		<u>546 549,75</u>	<u>257 650,18</u>
		<u>6 392 836,73</u>	<u>6 024 814,82</u>
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	224 435,57	299 247,43
Muut aineelliset hyödykkeet		36 407,35	30 000,00
Ennakkomaksut		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Rahat ja pankkisaamiset		3 334 168,63	3 020 055,97
Muu omaisuus		<u>0,00</u>	<u>6 556,04</u>
		<u>3 595 011,55</u>	<u>3 355 859,44</u>
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		14 092,52	10 087,61
Muut siirtosaamiset		<u>65 862,59</u>	<u>546 802,52</u>
		<u>79 955,11</u>	<u>556 890,13</u>
Vastaavaa yhteensä		<u>100 756 853,06</u>	<u>100 304 064,12</u>

VASTATTAVAA		31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		1 472 260,72	1 472 260,72
Takuupääoma		9 688 270,69	9 688 270,69
Muut rahastot		16 463 269,84	14 869 274,34
Tilikauden voitto/tappio		3 986 603,89	2 391 891,95
		<u>31 610 405,14</u>	<u>28 421 697,70</u>
Vakuutustekninen vastuuvélka			
Vakuutusmaksuvastuu		9 864 754,00	9 716 819,00
Jálleenvakuuttajien osuus		<u>-370,00</u>	<u>0,00</u>
Korvausvastuu		40 485 069,00	45 756 271,00
Jálleenvakuuttajien osuus		<u>-3 150 747,71</u>	<u>-4 172 081,16</u>
Tasoiusmäärä		19 400 730,00	18 656 334,00
		<u>66 599 435,29</u>	<u>69 957 342,84</u>
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	16 382,00	26 853,00
		<u>16 382,00</u>	<u>26 853,00</u>
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		330 926,26	309 747,26
Jálleenvakuutustoiminnasta		13 750,92	10 810,95
Muut velat		1 665 525,35	975 922,07
		<u>2 010 202,53</u>	<u>1 296 480,28</u>
Siirtovelat	13	520 428,10	601 690,30
Vastattavaa yhteensä		<u>100 756 853,06</u>	<u>100 304 064,12</u>

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

Liiketoiminnan rahavirta	31.12.2022	31.12.2021
Voitto varsinaisesta toiminnasta	4 975 809,49	3 014 536,20
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-3 357 907,55	2 599 883,73
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	2 927 830,63	-831 042,03
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot		
Pakollisten varausten muutos	-10 471,00	-11 240,00
Suunnitelman mukaiset poistot	668 109,58	669 871,47
Muut oikaisut	-1 116 689,32	-145 627,64
<i>Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta</i>	4 086 681,83	5 296 381,73
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	108 913,11	-1 239 217,19
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	632 460,05	-66 676,31
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	4 828 054,99	3 990 488,23
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		
Maksetut välittömät verot	-989 205,60	-622 644,25
Liiketoiminnan rahavirta	3 838 849,39	3 367 843,98
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-3 517 569,09	-2 506 419,15
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	1 116 689,32	145 627,64
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-325 960,51	-575 310,15
Investointien rahavirta	-2 726 840,28	-2 936 101,66
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-797 896,45	-226 607,08
Rahoituksen rahavirta	-797 896,45	-226 607,08
Rahavarojen muutos	314 112,66	205 135,24
Rahavarat tilikauden alussa	3 020 055,97	2 814 920,73
Rahavarat tilikauden lopussa	3 334 168,63	3 020 055,97

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

	milj. eur				
	2022	2021	2020	2019	2018
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	5,7	1,4	0,8	6,0	-1,6
Kokonaistulos	-1,7	6,1	1,6	10,6	-4,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo) prosentteina	-7,1	7,3	1,7	8,5	-0,5
Kokonaispääoman tuotto, %	-1,3	5,8	1,9	9,9	-4,1
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	42	42	42	39	39
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	42	42	42	39	39
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	24,2	23,8	23,1	22,8	22,2
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, %	45,9	77,8	71,2	59,2	89,3
Vahinkosuhde, %	46,6	79,0	72,9	61,1	91,2
Liikekulusuhde, %	27,8	27,1	28,0	27,4	28,8
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	73,8	104,9	99,2	86,6	118,1
Yhdistetty kulusuhde, %	74,5	106,1	100,9	88,5	120,0

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

1. Vakuutusmaksutulo	2022	2021
Ensivakuutus		
Kotimaasta	24 223 917,52	23 810 173,99
Ensivakuutus yhteensä	24 223 917,52	23 810 173,99
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>	<u>24 223 917,52</u>	<u>23 810 173,99</u>
1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2022	2021
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	32 095,94	34 925,92
Jakojärjestelmämaksut	638 522,17	722 064,68
Vakuutusmaksuvero	5 222 963,17	5 086 228,16
Palosuojelumaksu	80 460,76	79 078,25
Liikenneturvallisuusmaksu	53 509,29	51 618,41
<i>Yhteensä</i>	<u>6 027 551,33</u>	<u>5 973 915,42</u>

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2022	3 882 840,44	3 848 665,44	-2 401 750,51	-1 013 939,32	-13 233,63	419 741,98
	2021	3 744 343,16	3 699 703,16	-2 135 326,96	-971 176,18	-12 706,49	580 493,53
	2020	3 574 595,51	3 547 985,51	-2 176 090,39	-982 329,71	-9 145,66	380 419,75
Moottorijoneuvon vastuu	2022	5 320 268,42	5 248 996,42	2 025 151,42	-560 916,01	-1 440 119,63	5 273 112,20
	2021	5 159 469,47	5 055 306,47	-6 034 970,50	-537 259,27	-204 265,13	-1 721 188,43
	2020	4 902 949,50	4 952 106,50	-5 534 021,33	-543 429,43	985 725,25	-139 619,01
Maa-ajoneuvot	2022	5 775 502,85	5 738 465,85	-4 282 483,32	-1 730 700,36	37 555,03	-237 162,80
	2021	5 681 337,82	5 634 767,82	-4 731 763,87	-1 657 707,34	-4 749,60	-759 452,99
	2020	5 488 437,27	5 427 651,27	-4 240 235,29	-1 676 745,64	-1 919,90	-491 249,56
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2022	227 090,03	201 729,03	-59 797,60	-52 368,94	-281,18	89 281,31
	2021	178 513,29	167 097,29	-53 695,88	-50 160,24	-253,21	62 987,96
	2020	159 329,56	154 186,56	-68 980,23	-50 736,56	-250,39	34 219,38
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2022	7 542 841,46	7 577 260,46	-5 959 697,85	-2 473 330,38	1 051 449,40	195 681,63
	2021	7 587 466,06	7 564 197,06	-6 626 257,60	-2 369 016,81	1 597 434,28	166 356,93
	2020	7 557 130,67	7 535 104,67	-5 466 720,73	-2 396 224,45	288 984,06	-38 856,45
Vastuu	2022	711 246,85	704 836,85	-454 215,75	-230 928,37	-19 774,62	-81,89
	2021	701 194,72	697 064,72	-308 032,21	-221 188,56	-18 713,92	149 130,03
	2020	680 853,01	679 975,01	-327 146,66	-223 729,02	-10 795,05	118 304,28
Luotto ja takaus	2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oikeusturva	2022	582 406,74	572 403,74	-359 933,10	-180 452,12	0,00	32 018,52
	2021	568 975,05	556 573,05	-177 468,82	-172 841,50	0,00	206 262,73
	2020	543 030,73	541 005,73	-364 260,58	-174 826,54	0,00	1 918,61
Muut	2022	181 720,73	183 624,73	-166 598,06	-66 880,83	-22 233,26	-72 087,42
	2021	188 874,42	186 599,42	-113 686,67	-64 060,19	-20 985,11	-12 132,55
	2020	180 323,62	182 268,62	-157 763,00	-64 795,83	-12 182,61	-52 472,82
Ensivakuutus yhteensä	2022	24 223 917,52	24 075 982,52	-11 659 324,77	-6 309 516,33	-406 637,89	5 700 503,53
	2021	23 810 173,99	23 561 308,99	-20 181 202,51	-6 043 410,09	1 335 760,82	-1 327 542,79
	2020	23 086 649,87	23 020 283,87	-18 335 218,21	-6 112 817,18	1 240 415,70	-187 335,82
Jälleenvakuutus	2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2022	24 223 917,52	24 075 982,52	-11 659 324,77	-6 309 516,33	-406 637,89	5 700 503,53
	2021	23 810 173,99	23 561 308,99	-20 181 202,51	-6 043 410,09	1 335 760,82	-1 327 542,79
	2020	23 086 649,87	23 020 283,87	-18 335 218,21	-6 112 817,18	1 240 415,70	-187 335,82
Tasoituspäättämisen muutos	2022						-744 396,00
	2021						1 654 189,00
	2020						316 760,00
Vakuutustekninen kate	2022						4 956 107,53
	2021						326 646,21
	2020						129 424,18

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimieliinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain	2022	2021
Maksetut korvaukset	1 933 146,02	1 935 046,74
Liikekulut	6 220 298,63	5 909 568,17
Sijoitustoiminnan hoitokulut	111 735,72	131 987,76
Muut kulut	575 017,36	707 282,69
<i>Yhteensä</i>	<u>8 840 197,73</u>	<u>8 683 885,36</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut	2022	2021
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	447 722,72	404 439,72
Muut vakuutusten hankintamenot	2 096 527,55	2 054 790,53
	<u>2 544 250,27</u>	<u>2 459 230,25</u>
Vakuutusten hoitokulut	2 371 451,41	2 189 816,52
Hallintokulut	1 393 814,65	1 394 363,32
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-89 217,70	-133 841,92
<i>Yhteensä</i>	<u>6 220 298,63</u>	<u>5 909 568,17</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimieliinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut	2022	2021
Palkat ja palkkiot	2 332 544,65	2 497 291,44
Eläkekulut	430 520,53	449 316,56
Muut henkilösivukulut	59 228,47	76 889,00
<i>Yhteensä</i>	<u>2 822 293,65</u>	<u>3 023 497,00</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	209 735,87	288 721,71
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	74 099,00	72 200,00
Eläkesitoumukset	Hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	42 900,00	31 075,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	42	42
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2022	2021
Tilintarkastus	8 908,04	7 825,90
Muut palvelut	0,00	855,97
<i>Yhteensä</i>	<u>8 908,04</u>	<u>8 681,87</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2022	2021
Sijoitustoiminnan tuotot		
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	930 960,47	1 090 882,84
<i>Yhteensä</i>	<u>930 960,47</u>	<u>1 090 882,84</u>
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyriksiin		
Korkotuotot	0,00	1 810,00
<i>Yhteensä</i>	<u>0,00</u>	<u>1 810,00</u>
Tuotot kiinteistösjoituksista muihin yrityksiin		
Muut tuotot	31 558,40	61 353,60
<i>Yhteensä</i>	<u>31 558,40</u>	<u>61 353,60</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	707 515,91	308 495,99
Korkotuotot	51 472,31	42 219,97
Muut tuotot	231 502,22	255 806,40
<i>Yhteensä</i>	<u>990 490,44</u>	<u>606 522,36</u>
<i>Yhteensä</i>	1 953 009,31	1 760 568,80
Arvonalentumisten palautukset	162 121,75	897 152,05
Myyntivoitot	1 368 176,75	922 739,58
<i>Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä</i>	<u>3 483 307,81</u>	<u>3 580 460,43</u>
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösjoituksista		
Muut yritykset	-179 506,32	-188 977,72
<i>Yhteensä</i>	<u>-179 506,32</u>	<u>-188 977,72</u>
Kulut muista sijoituksista	-92 479,94	-102 895,17
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Omistusyhteisyrietykset	0,00	-7 915,70
Muut yritykset	-17 496,47	1 552,44
<i>Yhteensä</i>	<u>-17 496,47</u>	<u>-6 363,26</u>
<i>Yhteensä</i>	-289 482,73	-298 236,15
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-3 089 952,38	-66 110,02
Rakennusten suunnitelmapoistot	-99,71	-904,32
<i>Yhteensä</i>	<u>-3 090 052,09</u>	<u>-67 014,34</u>
Myyntitappiot	-251 487,43	-777 111,94
<i>Sijoitustoiminnan kulut yhteensä</i>	<u>-3 631 022,25</u>	<u>-1 142 362,43</u>
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvon-</i> <i>korotuksia ja niiden oikaisua</i>	-147 714,44	2 438 098,00
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa</i>	<u>-147 714,44</u>	<u>2 438 098,00</u>

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

	2022	2021
Muut tuotot		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	726 899,03	958 959,61
Muut tuotot	28 435,66	6 985,77
<i>Yhteensä</i>	<u>755 334,69</u>	<u>965 945,38</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-575 017,36	-707 282,69
Muut kulut	-12 900,93	-8 870,70
<i>Yhteensä</i>	<u>-587 918,29</u>	<u>-716 153,39</u>

Taseen liitteet, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

	2022		
Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Muut kiinteistöosakkeet	1 281 829,00	1 281 829,00	1 296 198,00
	<u>1 281 829,00</u>	<u>1 281 829,00</u>	<u>1 296 198,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	36 321 256,94	36 321 256,94	38 839 036,69
	<u>36 321 256,94</u>	<u>36 321 256,94</u>	<u>38 839 036,69</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	49 226 111,63	49 226 111,63	54 622 267,45
Rahoitusmarkkinavälineet	933 271,72	933 271,72	927 841,34
	<u>50 159 383,35</u>	<u>50 159 383,35</u>	<u>55 550 108,79</u>
	<u>87 762 469,29</u>	<u>87 762 469,29</u>	<u>95 685 343,48</u>

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)	
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta	481,39

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

7 922 874,19

	2021		
Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Muut kiinteistöosakkeet	1 543 523,02	1 543 523,02	1 964 018,30
	<u>1 543 523,02</u>	<u>1 543 523,02</u>	<u>1 964 019,30</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	32 065 916,40	32 065 916,40	34 127 651,06
	<u>32 065 916,40</u>	<u>32 065 916,40</u>	<u>34 127 651,06</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	52 435 903,12	52 435 903,12	65 270 590,08
Rahoitusmarkkinavälineet	1 127 388,29	1 127 388,29	1 126 625,84
	<u>53 563 291,41</u>	<u>53 563 291,41</u>	<u>66 397 215,92</u>
	<u>87 172 730,83</u>	<u>87 172 730,83</u>	<u>102 488 886,28</u>

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)	
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta	-1 275,37

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

15 316 155,45

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet
Hankintameno 1.1.	1 889 821,73
Lisäykset	88 762,40
Vähennykset	-284 820,02
Siirrot erien välillä	5 795,60
Hankintameno 31.12.	<u>1 699 559,71</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-41 489,23
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-41 489,23</u>
Arvonalentumiset 1.1.	-304 809,48
Tilikauden arvonalentumiset	-71 432,00
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-376 241,48</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>1 281 829,00</u></u>
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:	
Jäljellä oleva hankintameno	1 127 271,00
Kirjanpitoarvo	1 127 271,00
Käypä arvo	1 138 001,00

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2022	2021
Hankintameno 1.1.	32 462 917,40	30 874 218,06
Lisäykset	5 642 525,39	2 632 049,33
Vähennykset	-1 297 239,72	-1 043 349,99
Hankintameno 31.12.	<u>36 808 203,07</u>	<u>32 462 917,40</u>
Arvonalentumiset 1.1.	-397 001,00	-432 417,92
Tilikauden arvonalentumiset	-109 703,97	-17 651,73
Arvonalentumisten palautukset	19 758,84	53 068,65
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-486 946,13</u>	<u>-397 001,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>36 321 256,94</u></u>	<u><u>32 065 916,40</u></u>
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Hankintameno 1.1.	0,00	2 310 877,61
Vähennykset	0,00	-2 310 877,61
Hankintameno 31.12.	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvonalentumiset 1.1.	0,00	-779 804,82
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	779 804,82
Arvonalentumiset 31.12.	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Omistusyhteisöryhtymien liikkeeseenlaskemat rahoitus- ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	0,00	200 000,00
Vähennykset	0,00	-33 333,33
Siirrot erien välillä	0,00	-166 666,67
Hankintameno 31.12.	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>0,00</u></u>	<u><u>0,00</u></u>
Yhteensä	<u><u>36 321 256,94</u></u>	<u><u>32 065 916,40</u></u>

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	1,0	672 801 081,89	55 497 834,39
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	0,4	10 134 952,70	-1 668 054,89
LähiTapiola Rahoitus Oy	3) Espoo	1,0	107 077 889,86	13 618 104,45
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3) Espoo	0,5	73 574 560,12	-5 505 027,51
Yhteensä			863 588 484,57	61 942 856,44

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3) Espoo	2,3	23 123 930,75	-1 043 015,18
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3) Espoo	2,4	14 739 075,86	559 774,13
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3) Espoo	1,0	423,21	-60,00
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3) Espoo	1,0	74 445 938,82	17 468 894,53
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3) Espoo	0,2	186 245 843,24	21 534 952,99
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3) Espoo	1,2	93 847 895,35	11 001 250,93
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3) Espoo	0,7	164 503 965,63	2 815 849,24
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3) Espoo	1,7	551 747 792,31	5 764 282,09
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3) Espoo	1,1	47 615 243,60	-2 500 000,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3) Espoo	1,8	134 426,65	6 760,73
LähiTapiola Tontit I Ky	3) Espoo	1,8	44 935 644,26	3 835 644,18
LähiTapiola Tontit II Ky	3) Espoo	0,8	20 479 092,06	869 173,28
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3) Espoo	0,2	167 595 317,69	6 751 228,69
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3) Espoo	0,7	153 676 220,42	2 166 665,38
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3) Espoo	3,1	177 711 092,79	3 811 055,18
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3) Espoo	2,0	622 194 921,27	17 846 342,89
Yhteensä			2 342 996 823,91	90 888 799,06

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle omistusyhteisyrisyitys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		9,00	12 288,92	12 288,92	
Yhteensä		9,00	12 288,92	12 288,92	
Sijoitusrahastot					
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			1 316 479,94	1 316 479,94	Ranska
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Eurooppa			3 572 402,11	4 021 134,27	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Pitkäkorko			2 517 351,92	2 517 351,92	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Yrityslaina			3 891 397,77	3 891 397,77	Suomi
Erikoissijoitusrahasto LähiTapiola AIF USA ESG			1 108 409,03	1 702 213,38	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A			1 816 565,54	2 249 229,91	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A			1 258 712,84	1 334 730,24	Suomi
LähiTapiola High Yield A			3 280 364,99	3 280 364,99	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A			492 520,79	670 593,35	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A			1 597 032,41	1 597 032,41	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A			1 521 370,98	1 521 370,98	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A			298 239,62	325 652,74	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A			3 448 231,84	3 448 231,84	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A			1 329 869,33	1 490 635,46	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A			1 127 410,54	1 299 825,54	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A			2 350 907,36	2 350 907,36	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A			1 500 789,37	1 757 424,35	Suomi
LähiTapiola Suoja A			794 032,65	829 013,49	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A			905 043,14	1 260 290,08	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A			603 090,11	1 205 117,19	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A			3 782 268,60	3 833 456,20	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund			2 268 590,15	2 268 590,15	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake			840 884,77	1 390 221,67	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake			632 272,73	760 147,12	Suomi
Sijoitusrahasto LähiTapiola Eurooppa HY ESG B			1 785 570,89	1 785 570,89	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF			403 425,00	403 425,00	Luxemburg
Muut			1 579 255,73	2 489 064,34	
Yhteensä			46 022 490,15	50 999 472,58	
Pääomasijoitusrahastot					
ICECAPITAL Residential Property Fund I Ky			475 065,62	658 033,16	Suomi
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky			508 359,00	554 217,07	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky			626 648,11	814 095,76	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky			1 230 307,39	1 230 307,39	Suomi
Muut			350 952,44	353 852,57	
Yhteensä			3 191 332,56	3 610 505,95	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		9,00	49 226 111,63	54 622 267,45	

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2022

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikuttavat menot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	5 146 637,79	128 645,00	793 884,24
Lisäykset	116 078,00	217 977,00	0,00
Vähennykset	-25 092,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	53 639,00	-53 639,00	0,00
Hankintameno 31.12.	5 291 262,79	292 983,00	793 884,24
Kertyneet poistot 1.1.	-2 081 513,89	0,00	-494 636,81
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	17 146,20	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-593 297,72	0,00	-74 811,86
Kertyneet poistot 31.12.	-2 657 665,41	0,00	-569 448,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 633 597,38	292 983,00	224 435,57

9. Oman pääoman muutokset ja arvonnkorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset	1.1.2022	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2022
Pohjarahasto	1 472 260,72	0,00	0,00	1 472 260,72
Takuupääoma	9 688 270,69	0,00	0,00	9 688 270,69
Varmuusrahasto	14 163 874,34	2 291 891,95	-703 368,45	15 752 397,84
Käyttörahassto	705 400,00	100 000,00	-94 528,00	710 872,00
Tilikauden voitto	2 391 891,95	3 986 603,89	-2 391 891,95	3 986 603,89
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	28 421 697,70	6 378 495,84	-3 189 788,40	31 610 405,14

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

31.12.2022

Tilikauden voitto	3 986 603,89
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	15 752 397,84
Käyttörahassto	710 872,00
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	20 449 873,73

10. Korvausvastuu

2022

2021

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	-165 132,49	-316 870,06
Moottoriajoneuvon vastuu	4 969 183,62	-3 031 021,10
Maa-ajoneuvot	223 899,18	343 012,90
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	25 945,49	12 375,38
Palo- ja muu omaisuusvahinko	-1 726 363,35	524 509,02
Vastuu	-22 928,48	852,76
Oikeusturva	-94 888,95	52 676,23
Muut	-38 323,68	4 415,91
	3 171 391,34	-2 410 048,96

11. Muut pakolliset varaukset

2022

2021

Keskenäraisten vahinkojen viivästyskorkovaraus

16 382,00

26 853,00

16 382,00

26 853,00

12. Laskennalliset verovelat	2022	2021
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	395 200,00	744 700,00
	<u>395 200,00</u>	<u>744 700,00</u>
13. Saamiset ja velat		
13.1 Saamisten erittely	2022	2021
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	3 197,37	18 958,27
	<u>3 197,37</u>	<u>18 958,27</u>
13.2 Velkojen erittely	2022	2021
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	185 468,00	153 871,00
Muut velat	32 381,12	14 011,36
	<u>217 849,12</u>	<u>167 882,36</u>
13.3 Siirtovelkojen erittely	2022	2021
Velat henkilöstölle	412 407,08	462 878,89
Muut siirtovelat	108 021,02	138 811,41
	<u>520 428,10</u>	<u>601 690,30</u>

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

14.1 Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut	2022	2021
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	30 071,04	30 071,04
Seuraavina vuosina maksettava määrä	<u>42 600,64</u>	<u>12 529,60</u>
	<u>72 671,68</u>	<u>42 600,64</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	859 428,03	-902 288,99
Yhteistoimintayritykset	<u>1 603 256,12</u>	<u>-1 149 261,87</u>
	<u>2 462 684,15</u>	<u>-2 051 550,86</u>
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskausi		
Muut ryhmän yritykset	<u>78 779 260,49</u>	<u>41 315 064,70</u>
	<u>78 779 260,49</u>	<u>41 315 064,70</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	8 913 200,67	13 739 571,71
Merkintäsitoumukset	<u>0,00</u>	<u>112 260,58</u>
	<u>8 913 200,67</u>	<u>13 851 832,29</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Kainuu-Koillismaa

TULOSANALYYSI

	2022	2021	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	22 338	21 832	506	2,3 %
Korvauskulut	-10 417	-17 250	6 832	-39,6 %
Liikekulut	-6 220	-5 910	-311	5,3 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	5 701	-1 328	7 028	-529,4 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	-148	2 438	-2 586	-106,1 %
Muut tuotot ja kulut	167	250	-82	-33,0 %
Liikevoitto	5 720	1 360	4 360	320,5 %
Tasoitusmäärän muutos	-744	1 654	-2 399	-145,0 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	4 976	3 015	1 961	65,1 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-989	-623	-367	58,9 %
Kauden voitto	3 987	2 392	1 595	66,7 %
Liikevoitto	5 720	1 360	4 360	320,5 %
Arvostuserojen muutos	-7 393	4 752	-12 146	-255,6 %
Kokonaistulos	-1 673	6 113	-7 786	-127,4 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2022

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2022		31.12.2021		31.12.2022		31.12.2021
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	34,3	34,6	39,9	37,8	34,3	34,6	37,8
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Joukkovelkakirjalainat	30,7	31,0	35,6	33,8	30,7	31,0	33,8
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	3,6	3,6	4,3	4,1	3,6	3,6	4,0
Osakesijoitukset yhteensä	49,1	49,6	49,6	47,0	49,1	49,6	47,1
Noteeratut osakkeet ³⁾	19,2	19,4	24,4	23,1	19,2	19,4	23,1
Pääomasijoitukset ⁴⁾	27,5	27,8	23,2	22,0	27,5	27,8	22,0
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	2,4	2,4	2,1	1,9	2,4	2,4	2,0
Kiinteistösijoitukset yhteensä	15,6	15,8	16,0	15,1	15,6	15,8	15,1
Suorat kiinteistösijoitukset	1,3	1,3	2,0	1,9	1,3	1,3	1,9
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	14,3	14,5	14,0	13,3	14,3	14,5	13,2
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	99,0	100,0	105,5	100,0	99,0	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	99,0	100,0	105,5	100,0	99,0	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,7

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).
- Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.
- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2022

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle						
			2022		2022	2021	2020	2019	2018
			milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-4,9	41,1	-12,0	0,5	1,9	5,8	-2,0		
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Joukkovelkakirjalainat	-4,9	36,6	-13,4	0,5	2,1	4,7	-2,1		
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,0	4,6	-0,8	0,0	0,0	1,5	-0,5		
Osakesijoitukset yhteensä	-2,5	49,9	-5,0	14,6	3,1	12,0	-1,0		
Noteeratut osakkeet ³⁾	-3,5	23,4	-15,1	25,7	4,4	2,3	-6,1		
Pääomasijoitukset ⁴⁾	0,7	24,4	2,9	5,6	2,2	3,7	4,8		
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,3	2,1	16,4	4,7	1,9	4,5	-0,1		
Kiinteistösijoitukset yhteensä	0,0	15,8	-0,1	3,4	-1,9	0,8	5,5		
Suorat kiinteistösijoitukset	-0,6	2,0	-32,3	-6,1	-0,6	-11,1	-11,4		
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,6	13,9	4,4	4,9	-2,1	2,2	6,5		
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3		
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3		
Sijoitukset yhteensä	-7,4	106,9	-7,0	7,4	1,9	-3,4	-0,4		
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,1				-0,1				
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-7,5	106,9	-7,1	7,3	1,7	8,5	-0,5		

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Kainuu-Koillismaa) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonnkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonnkorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonnkorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnkorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnkorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonnkorotukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulovaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonnkorotukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonnmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonnkorotukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonnkorotuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutusallianssaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutusallianssaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonnmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonnkorotukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonnkorotuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösiioitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösiioitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppa-arvomenetelmällä. Toimitilakoh-

teiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösi-
joitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-
asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuk-
sesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain
(1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutus- letesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutus-
letesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tuloon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset
3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset
5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset
40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja varastorakennukset
30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset
20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto
25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto
25 %

Rakennusten olennaisten peruseräpoistojen vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvokorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutus- ja tekninen vastuuvélka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jakotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvotuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina veloitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Kainuu-Koillismaan toimitusjohtajan eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen. Muiden johtajien eläkeikä/eroamiskä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimisuuhde on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 0,7 (vuoden 2021 tilinpäätöksessä 0,5) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssi kuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,3 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuvelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkinatuotto. Lisäksi liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa muutettiin myös vuonna 2021 1,0 prosentista 0,5 prosenttiin, ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun lisääntymisenä yhteensä 3,5 miljoonalla eurolla. Eläkepääomien määrittämisessä otettiin käyttöön uusi kuolevuusmalli K2021, jonka vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kuolevuusmallin muutos pienensi korvausvastuun määrää yhtiössä 1,4 miljoonalla eurolla.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot

Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisu ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai - tappio

Tasoitumäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakaumassa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistöinvestointeihin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaisista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

Liikevoitto tai -tappio

+ Korkokulut ja muut rahoituskulut

+ Perustekorkokulu

+ Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus

+ Sijoitusten arvostuserojen muutos

= $\frac{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhde

Vahinkosuhde prosentteina

= $\frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

= $\frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

= $\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit

- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutosten riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyysriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyysriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyysriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmassa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Myös talous- ja taseenhallintatoiminnot avustavat hallituksia liiketoiminnan seurannan käytännön

toteuttamisessa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevista asioista.

10.3 Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta

Yhtiön vakuutustoiminnan riskejä ovat vahinkovakuutustoiminnan riskit sekä markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskit.

10.4.1 Vahinkovakuutustoiminnan riskit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojoihin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden

huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvalltuudet.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakkaiden luotto- ja taustatietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoririski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoririski liittyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuotoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona muukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu sil-

loin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määräytymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytävä laskuperustekorko (0,7 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaatteiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvelka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti johdettujen vakuutusluokkakohdainten kertoimien avulla. Eläke- muotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021-kuolevuusmallilla, jossa eläkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisena osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutuslajiin liittymistä ennen ensivakuutuslajiin liittymistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutuslajiin sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutuslajien hankintaohjeen avulla. Jälleenvakuutuslajien ja -ohjelmien suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuskannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutuslajikohtaiset omapäätösrajat, jotka määrittävät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuuttajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutuslajien hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutuslajien ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.4.2 Markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiris- kit

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkina-arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen, kiinteistöjen arvojen tai arvovaihteluiden (volatilitteetti) muutoksista. Keskitymäris-
riskit luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskitymäriskejä syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiris-
killä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiris-
kiä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Yhtiön hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma sisältää sijoitustoiminnan tuottotavoitteen, vakavaraisuustavoitteen, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat sekä sijoitusomaisuuden strategisen allokaation vaihteluväleineen. Suunnitelmassa kuvataan riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Yhtiön taseenhallintatoiminto valmistelelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön hallitukselle ehdotuksen sijoitusten strategisesta allokaatiosta huomioiden yhtiön riskinkantokyvyn, vastuuvelan luonteen ja rakenteen asettamat vaatimukset sekä pääomamarkkinoiden tilanteen. Strategisen allokaation sopivuutta testataan erityyppisillä sijoituksiin ja vastuisiin kohdistetuilla stressitesteillä. Taseenhallintatoiminto seuraa strategisen allokaation asianmukaisuutta ja valmistelelee tarvittaessa muutosesityksen yhtiön hallitukselle. Koska strateginen allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin markkinaympäristössä, vakavaraisuudessa, vakuutus-kannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyötystrategiassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa selvityksen vastuuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennan viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokaation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokaatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten ja vastuiden markkina-arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokaatiota muodostettaessa mm. siten, että korkosijoitusten kassavirrat pyritään sovittamaan vastuiden kassavirtoihin.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja kovenanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä rahoituskannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokaation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen

likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.5 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/ oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskejä aiheuttavia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistutaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan

- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.6 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia.

Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kajaanissa 2. päivänä maaliskuuta 2023

Ari Piirainen
hallituksen puheenjohtaja

Veijo Karhu

Ville Hälinen

Reijo Härkönen

Timo Leppänen

Kaisa Valkama-Kettunen

Maria Virranniemi

Olli Kokkonen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kajaanissa 20. päivänä maaliskuuta 2023

KPMG Oy Ab

Timo Nummi

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2023-03-02 15:36:32 (EET)

Tarkistuskoodi: EX4YD2LM6Z2STOIFZCHHE9HOC4V6P9MOUPR
GZHH39SCN44BFH0ZXOD60PZ8YFU5W68XECIFU7K0BXOBCCP7J
GON02TGJW54EM11RWSS4YT21WYGL9605G0JNVCAF7STH

 902 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022.pdf (38 sivua)

e61008551e6158b1a0120f34c3ef639207ac1b15261a883af4db470ddab112d2

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Reijo Tapani Härkönen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Reijo Tapani Härkönen

Allekirjoitettu 2023-03-02 15:35:39 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Olli Kokkonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Olli Kokkonen

Allekirjoitettu 2023-03-02 15:35:45 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ville-Pekka Hälinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ville-Pekka Hälinen

Allekirjoitettu 2023-03-02 15:35:50 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Kaisa Maria Valkama-Kettunen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Kaisa Maria Valkama-Kettunen

Allekirjoitettu 2023-03-02 15:35:56 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Veijo Kalervo Karhu**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Veijo Kalervo Karhu

Allekirjoitettu 2023-03-02 15:36:01 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ari Viljami Piirainen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ari Viljami Piirainen

Allekirjoitettu 2023-03-02 15:36:26 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Maria Talvikki Virranniemi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Maria Talvikki Virranniemi

Allekirjoitettu 2023-03-02 15:36:32 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja niitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa. Asiakirjasta muodostetaan jakeloversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeloversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikospäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2023-03-20 12:53:48 (EET)

Tarkistuskoodi: EUN1TD0C3YSX9CS5UQJNABE7807P0T9XZVA5
H5H062BNQPV0VRYGQG3869NSEOUFPMC4AZ5A9PZO7GNOG5O
6XORZR1ARKG7QQ2XVUY8CSDKFRMJZ2EQ53AT92558AZSH

902 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022_Final.pdf (41 sivua)

2c57e527c0d46daddf30ebf6ebb14208fc4d19696d8e07f62c06ee35b36ee80c

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Timo Erkki Nummi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Timo Erkki Nummi

Allekirjoitettu 2023-03-20 12:53:48 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa. Asiakirjasta muodostetaan jakeloversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeloversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0210339-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, epäsuoran rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

---

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 28–29)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainittuja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvioihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyysriski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuovelka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 31)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuovelka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvelan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkeuotoisissa vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläkeuotoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjannepidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomus-
samme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 10 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdes-
sämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritetta-
essa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvolli-
suutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten
mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toi-
mintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen vir-
heellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kajaanissa 20. maaliskuuta 2023

KPMG OY AB

Timo Nurmi
KHT